

Anexă

**PRINCIPALELE DIRECȚII DE ACȚIUNE ALE CONSILIULUI
SUPERIOR AL MAGISTRATURII,
STABILITE PENTRU ANUL 2009, AVÂND ÎN VEDERE RAPORTUL
INTERMEDIAR AL COMISIEI EUROPENE DIN 12 FEBRUARIE
2009**

Pe baza constatărilor, criticilor și recomandărilor aduse României prin Raportul intermediar al Comisiei Europene din 12 februarie 2009, Consiliul Superior al Magistraturii își propune următoarele obiective ca direcții prioritare de acțiune pentru anul 2009:

- I.**
- 1. Îmbunătățirea politicii de resurse umane, a organizării instanțelor și parchetelor și pregătirii profesionale a magistraților;**
 - 2. Accelerarea mecanismelor care pot influența unificarea practicii judiciare la nivel național;**
 - 3. Inspekția Judiciară. Întărirea rolului CSM de instanță disciplinară pentru magistrați și creșterea eficienței activității în acest domeniu;**
 - 4. Creșterea transparenței actului de justiție;**
- II. Lupta împotriva corupției.**

I.1. Îmbunătățirea politicii de resurse umane, a organizării instanțelor și parchetelor și pregătirii profesionale a magistraților

Context

Problema numărului mare de posturi vacante s-a accentuat în a doua jumătate a anului trecut datorită cadrului legislativ instabil în materia condițiilor de pensionare pentru magistrați. În aceste condiții, în tot anul 2008 s-au înregistrat 159 de judecători și 113 procurori cărora le-a încetat activitatea prin pensionare.

În anul 2008, în urma organizării concursurilor/examenelor/interviurilor, au fost numiți 173 de judecători și 229 de procurori¹.

În prezent², în sistemul judiciar sunt vacante 385 posturi de execuție și de conducere de judecător și 455 posturi de execuție și de conducere de procuror. Dinamica posturilor vacante, față de cifrele reținute în Raportul intermediar al Comisiei Europene³, este în creștere și se estimează același trend în prima jumătate a anului 2009.

Pentru a contracara această tendință, Consiliul Superior al Magistraturii își propune să organizeze în 2009 noi concursuri/examene pentru ocuparea posturilor vacante, dar și să inițieze unele modificări legislative pentru ocuparea temporară a posturilor vacante la instanțe/parchete cu deficit de personal.

De asemenea, se va preocupa de redistribuirea posturilor vacante de judecător și procuror în cadrul instanțelor și parchetelor, în funcție de volumul de activitate.

În domenii precum unificarea practicii judiciare și lupta împotriva corupției, va fi necesară continuarea programelor de formare profesională pentru magistrați și îmbunătățirea conținutului practic abordat în cadrul seminariilor.

Măsurile concrete pentru implementarea Strategiei Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul resurselor umane sunt stabilite în Planul de acțiune aferent acesteia.

Măsuri

1.1. Îmbunătățirea politicii de resurse umane

A. Continuarea politicii de recrutare a judecătorilor și procurorilor, cu menținerea unor standarde înalte de performanță

a. Organizarea, la data de 29 martie 2009, a unui concurs de admitere în magistratură pentru ocuparea unui număr de 70 de posturi de execuție de judecător și de 60 de posturi de execuție de procuror.

¹ Doar posturi de execuție.

² Data de referință 31 ianuarie 2009.

³ Raportul menționează numărul de posturi din data de 10 decembrie 2008, precum și din 31 decembrie 2008.

b. Organizarea, în *octombrie - noiembrie 2009*, a unui nou concurs de admitere în magistratură pentru ocuparea unui număr de aproximativ de 120 de posturi de execuție de judecător și procuror.

c. Ocuparea posturilor de conducere vacante la instanțe și parchete, prin organizarea a două sesiuni de concurs în perioada *mai-iunie 2009*, respectiv *octombrie – noiembrie 2009*.

d. Ocuparea a 73 de posturi de judecător și a 101 posturi de procuror, prin repartizarea absolvenților Institutului Național al Magistraturii promoția *iunie 2009*.

B. Măsuri de remediere a deficitului de personal creat de ieșirile imprevizibile din sistem prin pensionare, precum și a deficitului creat de posturile temporar vacante la instanțe și parchete

Măsuri pe termen scurt:

a. *Reanalizarea detașărilor judecătorilor și procurorilor – martie 2009.*

b. *Sesizarea Ministerului Justiției în vederea suplimentării numărului de posturi din fondul de rezervă, în situația menținerii detașărilor dispuse.*

1.2. Asigurarea organizării și funcționării eficiente a instanțelor și parchetelor

A. Echilibrarea schemelor de personal în raport cu volumul de activitate la instanțe și parchete

a. Propunerea de constituire a două grupuri de lucru format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului Justiției, respectiv ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – *martie 2009*;

b. Analiza, la nivelul grupurilor de lucru constituite, a schemelor de personal în raport cu volumul de activitate – *aprilie 2009*;

c. Formularea de propuneri concrete de redistribuire a posturilor vacante – *mai 2009*.

d. Elaborarea, împreună cu Ministerul Justiției, a unui *studiu de impact privind noile coduri de procedură*, completarea corespunzătoare a Strategiei de resurse umane cu măsurile impuse de concluziile studiului de impact și formularea de propuneri privind posibilitățile de raționalizare a instanțelor și parchetelor - *semestrul II 2009 (sub rezerva adoptării noilor coduri de procedură la finele semestrului I 2009)*.

B. Continuarea măsurilor din proiectul pilot privind transferul sarcinilor administrative de la judecători la grefieri prin:

a. Redefinirea statutului grefierului cu studii superioare juridice – *mai 2009*;

b. Identificarea sarcinilor administrative îndeplinite de judecători și transferul acestora la grefierii cu studii superioare – *iunie 2009*;

c. Inițierea modificărilor legislative necesare – *septembrie 2009*.

B. Măsuri pentru specializarea activității de judecată

a. Elaborarea unei analize referitoare la modul de funcționare a instanțelor, secțiilor și completelor specializate existente – *semestrul I 2009*;

b. Formularea de *propuneri privind structurile funcționale* (instanțe specializate, secții specializate, complete specializate) care să asigure judecata specializată a cauzelor – *semestrul II 2009*.

1.3. Asigurarea formării profesionale a judecătorilor și procurorilor în domeniile prioritare identificate în Raport

A. Consolidarea pregătirii profesionale la nivel centralizat și descentralizat în domeniul unificării practicii judiciare

a. Menținerea unificării practicii judiciare ca domeniu obligatorii în programele de formare centralizată și descentralizată pentru anul 2009 și creșterea numărului de seminarii în acest domeniu – *martie 2009*;

b. Monitorizarea periodică a acțiunilor de formare realizate în domeniile menționate prin întocmirea unor rapoarte cu privire la numărul acțiunilor de formare, precum și al judecătorilor și procurorilor în acest domeniu – *mai 2009, octombrie 2009, ianuarie 2010*.

B. Asigurarea pregătirii profesionale a judecătorilor și procurorilor admiși în magistratură în condițiile art.33 din Legea nr.303/2004, pe baza programului de formare profesională a acestei categorii de magistrați, astfel cum a fost revizuit prin Hotărârea CSM nr.651/3.07.2008 - februarie – iulie 2009, iulie – decembrie 2009

C. Asigurarea formării profesionale a judecătorilor și procurorilor, precum și a personalului auxiliar de specialitate în vederea aplicării corespunzătoare a dispozițiilor noilor coduri (civil, penal, procedură civilă, procedură penală)

a. Completarea programelor de formare continuă a judecătorilor și procurorilor, la nivel centralizat și descentralizat, precum și a programelor de formare continuă a personalului auxiliar de specialitate pentru anul 2009, cu sesiuni de formare/campanii de formare pentru cunoașterea dispozițiilor noilor coduri – *după adoptarea noilor coduri*

b. Revizuirea programelor de formare inițială ale INM și SNG în ceea ce privește programa de studiu în funcție de noile modificări legislative – *după adoptarea noilor coduri*

I.2. Accelerarea mecanismelor care pot influența unificarea practicii judiciare la nivel național

Context

În luna august 2006, în baza Raportului de țară din iunie 2006, a fost adoptat de către Consiliul Superior al Magistraturii un Plan de acțiune destinat unificării practicii la nivelul instanțelor din România. Potrivit Planului, s-a instituit obligația pentru fiecare instanță ca, lunar, să analizeze cazurile de practică neunitară de la nivelul acelei instanțe, iar trimestrial, fiecare curte de apel să analizeze practica neunitară la nivelul instanțelor din circumscripția sa. De asemenea, acestea sunt obligate să întocmească rapoarte prin care sunt semnalate problemele de drept rezolvate neunitar, rapoarte ce erau discutate trimestrial la întâlnirile organizate de comisia specializată a CSM, formată din reprezentanții judecătorilor, PÎCCJ și ÎCCJ. În urma întâlnirilor sunt propuse cazurile în care se justifică exercitarea recursului în interesul legii la Înalta Curte de Casație și Justiție.

În anul 2008, s-au organizat 8 întâlniri la nivelul CSM, în cadrul cărora s-au dezbătut nu mai puțin de 298 de probleme de drept semnalate în rapoartele instanțelor. În 18 cazuri, participanții la întâlniri au apreciat că se impune exercitarea recursului în interesul legii.

De asemenea, în baza aceluiași Plan de Acțiune, s-au instituit și obligații menite să asigure un acces mai rapid la jurisprudența instanțelor: publicarea hotărârilor relevante pe portalul instanțelor, publicarea trimestrială a unei broșuri de jurisprudență de către fiecare curte de apel și distribuirea largă a acesteia, publicarea anuală a culegerii de jurisprudență de către fiecare curte de apel.

În continuare, Consiliul își propune ca prioritar:

- **creșterea transparenței și predictibilității soluțiilor pentru fiecare instanță din țară;**
- **creșterea gradului de conștientizare în rândul magistraților asupra importanței soluțiilor unitare la nivel național.**

Măsuri

2.1. Derularea proiectului finanțat din Facilitatea de Tranziție (fond european nerambursabil) privind unificarea practicii judiciare

Proiectul a fost propus încă din anul 2008, iar implementarea lui efectivă va începe înainte de publicarea Raportului de țară al Comisiei Europene din luna iunie 2009 și va dura 12 luni, având o valoare de 800.000 euro. Proiectul va avea ca activități:

- elaborarea de propuneri de *măsuri legislative și de altă natură menite* să contribuie la interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțe, în acord cu cele mai bune practici ale Uniunii Europene;

- *elaborarea unei metodologii* privind o abordare unitară de soluționare a cauzelor și inițierea diseminării metodologiei în cadrul sistemului judiciar;

- identificarea a cel puțin 10 domenii ale dreptului în care lipsa unei jurisprudențe unitare și consecvente este resimțită cu mai mare stringență, urmată de organizarea de *seminarii* de formare profesională în aceste domenii de drept și realizarea unor *culegeri de jurisprudență*, care vor fi folosite și ca suport de curs pentru auditorii INM.

2.2. Susținerea introducerii unui mecanism de unificare a practicii judiciare, similar recursului prealabil de la Curtea Europeană de Justiție, constând în posibilitatea instanțelor de a se adresa Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru interpretarea prealabilă a unei norme de drept neclare

Varianta I: *Avizul* Consiliului Superior al Magistraturii *pe cele două proiecte de coduri de procedură* va aborda și această propunere – *martie – aprilie 2009* (în cazul adoptării codurilor în termen de 6 luni).

Varianta II: Consiliul Superior al Magistraturii va propune inițierea unui *proiect de act normativ distinct* (în cazul neadoptării codurilor în termen de 6 luni).

2.3. Continuarea întâlnirilor la nivelul instanțelor și al CSM, destinate discutării problemelor de practică neunitară și semnalarea acestor cazuri către PÎCCJ, în vederea exercitării recursului în interesul legii

I.3. Inspecția Judiciară. Întărirea rolului CSM de instanță disciplinară pentru magistrați și creșterea eficienței activității în acest domeniu

Context

Datorită limitelor de competență atribuite prin lege Consiliului, în cele mai multe situații, cazurile mediatizate nu pot forma obiectul unor acțiuni disciplinare, datorită unor motive precum: *fapta este de natură penală, fapta este prescrisă ca abatere disciplinară, fapta constituie încălcare a Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor etc.*

Datorită acestui context, s-a format imaginea unei instituții ineficiente sub aspectul sancționării disciplinare a magistraților.

Comisia Europeană a încercat să explice acest fenomen prin:

- conflictele de interese ce pot apărea în desfășurarea controalelor între inspectori și magistrații cercetați și, implicit, nevoia recrutării echilibrate în funcție de criteriul regional;
- posibilitatea scăzută a Inspecției de a se autosesiza și, implicit, nevoia unor modificări de legislație sau practică în domeniu etc.

Măsuri

a. **Recrutarea inspectorilor judiciari, respectând criteriul de reprezentare regională, pentru ocuparea a 8 posturi vacante în prezent, precum și a celor care se vor vacanta în viitor**

În ședința din 29 ianuarie 2009, Plenul CSM a aprobat declanșarea procedurii de ocupare a celor 8 posturi vacante de inspector în cadrul Inspecției Judiciare a CSM și repartizarea celor 6 posturi vacante de inspector din cadrul Serviciului de Inspecție judiciară pentru judecători și a celor 2 posturi vacante de inspector din cadrul Serviciului de Inspecție Judiciară pentru procurori astfel :

- pentru instanțele din circumscripția Curții de Apel Timișoara și Curții de Apel Oradea – 1 post;
- pentru instanțele din circumscripția Curții de Apel Cluj, Curții de Apel Alba-Iulia, Curții de Apel Târgu-Mureș și Curții de Apel Brașov – 2 posturi;
- pentru instanțele din circumscripția Curții de Apel Suceava, Curții de Apel Iași, Curții de Apel Bacău și Curții de Apel Galați – 2 posturi;
- pentru instanțele din circumscripția Curții de Apel Craiova și Curții de Apel Pitești – 1 post
- pentru Parchetele de pe lângă Curțile de Apel Cluj, Alba-Iulia, Târgu-Mureș, Brașov – 1 post;
- pentru parchetele de pe lângă Curțile de Apel Craiova, Pitești, Constanța, Iași și Suceava – 1 post.

3.2. Evaluarea performanțelor inspectorilor judiciari care funcționează în prezent în cadrul Inspecției Judiciare și luarea măsurilor corespunzătoare

În ședința Plenului din 26 februarie 2009, se va discuta evaluarea activității desfășurate de inspectorii judiciari în anul 2008 și se va analiza

performanța profesională a fiecărui inspector judiciar, în vederea valorificării evaluării și îmbunătățirea activității Inspecției Judiciare.

3.3. Inițierea unui proiect de act normativ destinat eficientizării activității Consiliului în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor – martie 2009

Principalele propuneri se referă la:

- stabilirea statutului inspectorilor judiciari – permanentizarea activității, cu posibilitatea revenirii în funcția de judecător sau procuror, precum și stabilirea unor dispoziții tranzitorii referitoare la inspectorii aflați în funcție;
- modificarea procedurii disciplinare prin prevederea posibilității suspendării acesteia în situația în care s-a început urmărirea penală pentru aceeași faptă;
- introducerea posibilității sesizării din oficiu a Inspecției Judiciare în legătură cu abaterile disciplinare ale judecătorilor și procurorilor;
- extinderea sferei faptelor care constituie abateri disciplinare, prin modificarea art. 99 (introducerea literei k¹ faptele care sunt de natură să afecteze prestigiul justiției);
- eliminarea de la art. 99 lit. h) a sintagmei „inclusiv nerespectarea normelor de procedură”;
- extinderea sferei sancțiunilor disciplinare, prin introducerea a două noi sancțiuni, constând în retrogradarea din funcție pentru o perioadă de la o lună la 3 luni, la o instanță ierarhic inferioară sau, după caz, la un parchet ierarhic inferior și în suspendarea din funcție pentru o perioadă de la o lună la 3 luni;
- modificarea duratei sancțiunii diminuării indemnizației de încadrare, prin prelungirea acesteia până la un an și modificarea duratei de mutare disciplinară, prin prelungirea până la un an.

3.4. Elaborarea, în colaborare cu asociațiile profesionale ale magistraților și cu societatea civilă, a unui proiect de act normativ referitor la răspunderea materială a judecătorilor și procurorilor pentru erori judiciare – martie 2009

L.4. Creșterea transparenței actului de justiție

Context

În anul 2007, prin intermediul unui program cu Banca Mondială, a fost elaborată Strategia de Comunicare Publică pentru sistemul judiciar. Aceasta a fost larg diseminată în rândul purtătorilor de cuvânt de la instanțe și parchete, dar și în rândul celorlalți magistrați.

În anul 2008, Consiliul a continuat eforturile pentru creșterea transparenței actului de justiție, prin derularea unui program Phare, care s-a concentrat pe pregătirea profesională în domeniul comunicării publice a magistraților și personalului auxiliar, a purtătorilor de cuvânt, precum și organizarea de întâlniri mediate între jurnaliști și purtători de cuvânt și elaborarea de ghiduri de bune practici în domeniul comunicării publice.

De asemenea, Consiliul și-a dezvoltat în permanență site-ul propriu, prin completarea la zi a informațiilor de interes public și structurarea conținutului acestuia.

Transparența actului de justiție presupune și predictibilitate în pronunțarea soluțiilor de către instanțele judecătorești. Predictibilitatea asigură o mai mare încredere în justiție din partea justițiabililor. Pentru acest obiectiv, Consiliul își propune dezvoltarea portalului de jurisprudență.

Măsuri

4.1. Continuarea implementării Strategiei de Comunicare Publică

- îmbunătățirea activității birourilor de comunicare și relații cu publicul;
- îmbunătățirea serviciilor instanțelor și parchetelor ce intră în contact direct cu publicul;
- perfecționarea pregătirii purtătorilor de cuvânt;
- îmbunătățirea relației cu presa și societatea civilă;
- dotarea birourilor de informare și relații cu publicul cu noi ghiduri din cele trei categorii (pentru purtători de cuvânt, jurnaliști și justițiabili);
- continuarea dotării cu info-chioșcuri a instanțelor.

4.2. Crearea unui portal de jurisprudență, cu acces larg pentru magistrați și pentru toate persoanele interesate

În baza unui protocol, Consiliul Superior al Magistraturii, în colaborare cu Tribunalul Vrancea, va publica pe un *site public toate*

hotărârile instanțelor judecătorești, cu asigurarea protecției datelor personale conform următorului calendar:

- a) până la data de 30 aprilie 2009 vor fi publicate toate hotărârile curților de apel pronunțate în anul 2008;
- b) până la data de 31 decembrie 2009 vor fi publicate hotărârile curților de apel din anul 2009, precum și hotărârile a jumătate din numărul tribunalelor pentru 2008 și 2009;
- c) până la 31 decembrie 2010 vor fi publicate restul hotărârilor tribunalelor, precum și hotărârile judecătoriilor.

II. Lupta împotriva corupției

5.1. Asigurarea resurselor umane necesare DNA

CSM va lua măsurile legale pentru ocuparea posturilor vacante din structura DNA (în prezent 15 posturi de execuție vacante) - *permanent*

5.2. Pregătirea profesională corespunzătoare a judecătorilor și procurorilor în acest domeniu

Consiliul va monitoriza organizarea de către instanțe și parchete în cadrul programului de formare profesională descentralizată a cel puțin unui seminar de pregătire în domeniul cauzelor de corupție (domeniu stabilit de CSM ca fiind prioritar pentru Programul de Formare Continuă Decentralizată pentru 2009) - *permanent*

Consiliul va acorda sprijin INM și MP pentru organizarea a cel puțin 17 seminarii de pregătire pentru judecători și procurori în 2009 - *permanent*

5.3. Îmbunătățirea accesului judecătorilor la jurisprudența în materie de corupție

a. Participarea CSM, prin prezența a doi membri CSM, la realizarea studiului asupra modului de individualizare a pedepselor în cazurile de corupție, în cadrul grupului de lucru constituit la nivelul MJ – *martie 2009*

b. Realizarea de către CSM a unei culegeri (mape) de hotărâri în rezumat în ceea ce privește cazurile de corupție – *mai 2009* (se va realiza o largă difuzare a acesteia: INM, instanțe și parchete, Comisia de Unificarea Practicii din cadrul CSM).